

POVIJESNI ARHIV
BUŠEVAČ
Broj 1/ur. 1964

OGRANAK SELJAČKE SLOGE
BUŠEVAČ

Godišnjak

1

1964

2013 08 08
2013 08 08
2013 08 08

Agimadele

Agimadele

Agimadele

IZDAVAC:

OGRANAK "SELJAČKE SLOGE"

UPRAVNI ODBOR

UREDNIK:

Josip Kovačević

KOREKTOR:

Robić Mijo, profesor

TEHNIČKI UREDNIK:

Kos Ivan - Đoni

PIŠU

Članke:

Josip Kos

Mato Detelić

Josip Črnko /SAD/

Josip Kovačević

Pjesme:

Marija Robić

Mato Detelić

Godišnje izvještaje:

Stjepan Katulić

Kos Ivan - Đoni

Josip Robić

Ivan Detelić

Stjepan Črnko

OSTALI SADRŽAJ:

In memoriam

Intervju sa najstarijim buševčanom

Kalendar dogodaja

Humor

Popis članova

PREDGOVOR

Pojava ovog našeg prvog "Godišnjaka" izazvat će svakako diskusije kako među našim članovima tako i u našem selu.

Cilj ovoga "Godišnjaka" i jeste da malo vise prikaže prvenstveno društveni rad OSS-e u prošloj 1963-oj godini sa osvrtom na naš rad od osnutka društva a isto tako i sa nekim člancima, koji su izvan kruga našeg društva, ne zaboravljajući našu cjelinu tj. naše selo. Priželjkujući, da naš rad i naši planovi naidju na što veću diskusiju, da svaki naš član i naš seljan što bolje bude upoznat sa radom i perspektivom našega društva tj. sa svim onim što je učinjeno i što se misli učiniti za bolji prosvjetni život i napredak našega sela i kako bi ti planovi bili pri ruci svakome, odlučio je Upravni odbor OSS-e da se za godišnju skupštinu OSS-e štampa ovaj "Godišnjak" /prvi te vrste u našem selu/, gdje bi se našli razni članci iz naše problematike sa humorom i književnim prilogom.

U "Godišnjaku" su štampani i svi izvještaji o radu društva, kako bi ih članovi mogli kod kuće pročitati i proučiti stim da bi došli na godišnju skupštinu spremni za diskusiju, jer se na samoj godišnjoj skupštini ne bi čitali izvještaji, pa bi prema tome ostalo više vremena za diskusiju po ostalim pitanjima. U ovom prvom broju "Godišnjaka" smo nastojali biti što opširniji i da svakako zainteresiramo čitaoce za njihovu suradnju u idućim brojevima.

Želja nam je da idući "Godišnjak" predje okvire OSS-e te postane godišnji dnevnik svih naših javnih i kulturnih zbivanja u selu, što će biti vidljivo iz svih mogućih priloga; članci iz društvene i seoske problematike, književni i pjesnički te članci najuzbudljivijih dogodjaja iz života naših seljana itd.

To svakako ovisi o financijskim mogućnostima i o interesu svih naših društvenih organizacija u selu, koje bi njegovo izlaženje trebale pomoći kao i prodiskutirati pojedine nejasnoće sa svojim članstvom.

Vruća nam je želja da ovaj kao i svi nadredni brojevi "Godišnjaka" budu interesanti svakom našem pripadniku sela i da se osjeti potreba za njegovo daljne izlaženje kao i suradnja, jer će samo na taj način biti od koristi, što mu je ustvari i svrha.

Svrha osnutka prosvjetno-gospodarskog društva "Seljačka Sloga" je bila, da se maloga čovjeka uzdigne na viši nivo kako u prosvjetno-kulturnom tako i u gospodarskom pogledu.

Krajem prosinca 1919 god. sastali smo se kod Mate Robića Josip Zubek, Ivan Robić i Stjepan Kovačević. Razgovarali smo o politici. U ono doba toliko se politička svijest i aktivnost razvila da se najviše govorilo o politici, a stranke koje su u to vrijeme imale najveći utjecaj su bile republikanska i seljačka.

Jedne večeri govorio je J. Zubek po prilici ovako: "Naša mladež se previše razularila, pa pjeva i galami cijele noći po ulicama, tako da stariji ljudi ne mogu mirno spavati u svojim domovima. Nešto bi trebalo poduzeti, da se tome stane na kraj." Iste večeri smo prilično živo i dugo razgovarali po tom pitanju. Druge večeri se nakon žive rasprave konačno dogovorismo, da osnujemo prosvjetno-kulturno i gospodarsko društvo "Seljačka Sloga". Sada je trebalo sprovesti dobru i elastičnu taktku, da se što više mladeži okupi u organizaciju t.j. u prosvjetno društvo.

Nadalje se svaku večer razgovaralo o novonastalom društvu. Treba napomenuti, da je to u ono doba bila velika novost i izazvalo protivkjenje kod starijih ljudi. Usprkos reagiranju naših starih ljudi, mi smo odlučno branili i dalje propagirali ideje i korist našega društva. Budući da u selu nije bilo ni jednog intelektualča, bili smo prisiljeni, da se obratimo na vodstvo "Seljačke stranke", da bi nam ono u tom pravcu savjetom pomoglo. Kad smo došli u Zagreb i saopčili ovima razlog zbog kojega smo došli i što želimo, svi se iznenadiše i rekao, da je to dobra ideja i da je treba temeljito proanalazirati. Već nakon osam dana dobijemo od njih upute za daljni rad.

Do proljeća 1920 god. pripremljeno je sve, da se pristupi ostvarenju našeg plana t.j. osnutka društva. Mladići i djevojke su se suglasili da će suradivati u svakom pogledu. Napominjem, da se to sve odvijalo u okviru "Dobrovoljnog vatrogasnog društva" /DVD/. Mjeseca travnja bila je sazvana vježba DVD, u kojem smo bili članovi gotovo svi seoski mladići. Poslije završetka vježbe posjedali smo na travu pored ceste i počeli razgovor o osnutku prosvjetnog društva. Kad su svi članovi dobro upućeni u zamisao osnutka ovoga društva, počela se aktivnije širiti među mladima ideja o svrsi osnutka novoga društva, a uspjeh se odmah i pokazao, jer je bio velik interes za tamburaški zbor, koji je trebao biti pod okriljem "Seljačke Sloge". Dakako mladež se odazivala u punom broju. Nakon osam dana je Josip Zubek sazvao osnivačku skupštinu u prostorija- ma Mate i Mare Robić, jer u to vrijeme nije bilo nigdje neke zajedničke prostorije. Sakupila se sva mladež. Skupštinu je otvario i pozdravio J. Zubek obrazloživši njezinu svrhu i cilj, a zatim je govorilo još nekoliko prisutnih po istom pitanju. Nakon diskusije se pristupilo izboru upravnog odbora. Za predsjednika je izabran Josip Zubek. Posebno su bili birani gospodarski, politički i prosvjetni odbori. Kod toga se već osjetila podrška žena kao i djevojaka, koje se inače do tog vremena nisu bavile nikakvim društvenim radom. Nakon završene skupštine svirao je domaći tamburaški zbor naše narodne plesove. Svi smo se razveselili pa smo se razdragani i zadovoljni rastali otpjevavši hrvatsku himnu, a zatim otišli svojim kućama s time, da se opet iduće nedelje ponovno sastanemo. Nakon osam dana sastali smo se na sastanak, a predsjednik je otvorio sjednicu i pozdravio prisutne, zatim održao pripremljeno predavanje o prosvjećivanju. Iza njega sam ja održao predavanje o nekim gospodarskim

problemima. Stjepan Katulić je predložio, da se osnuje pjevački zbor u okviru prosvjetnog društva. Nakon toga je obrazložio potrebu organiziranog pjevačkog društva, odlučili su neki članovi i članice, da pristupe u pjevački zbor, koji je od tada organizacijski vodio Stjepan Katulić. Nastalo je pitanje, tko će nas uspostaviti i učiti pjevati u četiri glasa. Ivan Robić je preuzeo na sebe odgovornost, da će se dogovoriti sa Dragutinom Plutom, učiteljem u Vukovini, kako bi se svake nedelje poslije rane do podnevne mise vježbac pjevački zbor. Plut, čovjek iz naroda, je pristao bez oklijevanja i tako smo se već prve nedelje svi sakupili u školi, gdje smo od tada svake nedelje nadalje vježbali pjevanje, a poslije podne bi na svim sastancima ponovili ono što smo prije podne vježbali i tako je pjevanje, koje je bilo sve ljepše i skladnije, zaинтересiralo i starije naše mještane, da su svake nedelje dolazili kao promatrači našim sastancima, a naročito kad je pjevački zbor ponavljao svoje pjesme.

Bez obzira na prigovore nekih zastarjelih nazora pojedinaca, koji su nam prigovarali, mi smo nastavili radom na prosvjetnom podizanju našeg čovjeka. U ono vrijeme mi još nismo predvidjeli, kako će se razvijati i proširiti ova naša skromna ideja.

Da bismo upotpunili i proširili rad u društvu pruželi smo od DVD pučku knjižicu, kako bi nam ona bila pomogla u širenju prosvjete putem čitanja. Prvih dana nije bilo velikog interesa za knjigu, ali je tokom vremena bilo sve više interesa za čitanje i tako smo dobivali sve više suradnika u prosvjetnom radu.

Čežnja, da se što više angažira članove, kao i da pruži zabavu ostatima, dovela je do pripreme jedne priredbe. Tako je bilo planirano, da se za 27. prosinca 1922 god. pripremi u okviru prosvjetnog društva jedna priredba, a zatim bi bila zabava. Plan je bio u potpunosti ostvaren. Prvi glumac je bio Mato Detelić, koji je glumio građanina i ja, koji sam glumio seljaka. Istu večer je prikazan i drugi komad, a taj se zvao "Car i svinjar". Mato Detelić je igrao ulogu cara, a Nikola Kos ulogu svinjara.

Tokom slijedećih godina se nastavile sa priredbama, koje su nas prisilile da osnujemo glumačku sekciiju.

Ovom prilikom napominjem, da je nakon osnutka prosvjetnog društva trebalo kao i u svim društvenim organizacijama uvesti pravila u cilju pravilnog vođenja društva i članske discipline kao i svrhu te cilj daljnog rada. Tako je nakon par godina osnovane u našoj domovini veći broj istoimenih organizacija, a s time u vezi je osnovana u Zagrebu organizacija pod imenom "Savez kulturno-prosvjetnih društava - Seljačka Sloga". Isti Savez je proglašio nova pravila za svoje organizacije, pa smo se i mi ravnali po istima, jer je naš "Ogranak Seljačke Sloge" bio član Saveza.

Ovdje moram konstatirati neke žalosne momente, koji se odnose na neke naše zaostale mještane. Naime ovi su veoma mrzili rad i uspjeh našega društva, pa bi u svakom slučaju, kad bi se dogodilo štogod neugodno u selu, sve to pripisivali prosvjeti i kulturi, iako prosvjeta nije imala s time nikakove veze. Neki pokvareni seoski elementi nastojali su sa raznim podovalama kompromitirati "Ogranak Seljačke Sloge", ali je "Ogranak" nastavio unatoč tome svajim radom, a osobito glumačkim

priredbama.

Godine 1926. pripremili smo igrokaz povodom tisućugodišnjice osnutka hrvatskog kraljestva i predstava je bila održana na istu temu.

Zatim su nadošle mlađe generacije, koje su nastavile prosvjetni rad po vodstvu Ivana Katulića, predsjednika, i mjesnog učitelja Matije Mihatovića.

Tako su prošli najteži dani za "Ogranak", a bilo je zaista velikih zapreka i poteškoća, dok se konačno nisu sredile prilike, da "Ogranak" može nesmetano dalje raditi i napredovati.

Josip KOS

Sjećanje na prvu kazališnu predstavu u Buševcu

Prije 43 godine t.j. 1920 god. osnovasmo u našem selu Buševac prvo hrvatsko prosvjetno i dobročitvorno društvo Ogranak "Seljačke Sloge". Kako su prilike bile veoma teške, jer nismo imali prostorija u kojima bismo se sastajali, to smo većim dijelom održavali sastanke i sjednice kod tadašnjeg trgovca mješovitim robom Robić Mate /Matuše/, koji je bio i član našeg ogranka i sa svojom ženom Marom mnogo podpomočao naše novoosnovane prosvjetno društvo. Nekako nakon godinu dvije zemljisna zajednica t.j. sučija dala je sagraditi novi drveni dom na "gmajnu" ispred sadašnje školske zgrade i tako se naše društvo služilo tim domom i bio nam je mnogo lakši rad na kulturno-prosvjetnom uždizanju naših članova i našeg sela.

U tom novom domu, iako dosta skučenih prostorija za naše selo, koje je bilo svake godine sve veće, osnovasmo i društvenu knjižnicu, popunivši je vlastitim sredstvima društva a i "Dobrovoljno vatrogasno društvo" nam je darovalo iz svoje knjižnice sve svoje knjige.

U krugovima ogranka pojavila se želja za glumačkom družinom, koja bi kod pojedinih večih svečanosti i priredaba prikazivala našem selu dobre i poučne igrokaze. Prvi naš igrokaz u tom našem domu bez ikakove pozornice bio je: "Car i svinjar". Kod prikazivanja tog igrokaza /nešto novo za naše selo/ bila je dvorana za predstavu popunjena do posljednjeg mesta i to zbog toga jer nije bila velika / 7 m dugačka 7 m široka/, dok su glumci koji je srećom bilo samo dva interpretirali svoj tekst usred sale na prostoru od kojih dva metra u kvadrat. Taj igrokaz, iako kratak bio je veliki uspjeh za naše društvo. Drugi naš igrokaz, koji je pripremljen pod isto takovim okolnostima, bio je: "Građanin i seljak". Nakon ta dva prva uspjeha, kojima smo se ponosili, odlučili smo, da spremimo nešto veće. I 1925 godine pripremili smo i prikazali igrokaz "Tisućugodišnjica hrvatskog kraljestva". U tom igrokazu bili su zastupani svi staleži u Hrvatskoj od velikaša do radnika na čelu sa viliom Hrvaticom. Taj igrokaz toliko je uspio da je naš "Ogranak" primio nekoliko molbi iz obližnjih sela, da i kod njih prikažemo taj igrokaz. Odazivajući se tome pozivu gostovali smo u Vukovini, a zatim i u drugim selima.

U dalnjem kulturno-prosvjetnom radu osnovasmo u okviru "Ogranka" i pjevačko društvo, koje je dobrovoljno natalno uvježbavao učitelj vukovinske osnovne škole pokojni Dragutin Plut. Mnoge i mnoge večeri išli smo pješke k njemu u Vukovinu na pjevanje. Naše pjevačko društvo

nastupalo je mnogo na našim i vanšeškim priredbama, a nekoliko puta u Zagrebu, Vel. Gorici i drugdje. Tako je u to vrijeme naše društvo uživalo veoma dobar glas.

Tako je "Ogranak" već u to vrijeme prilično poznat po svojoj dramskoj sekcijsi ušao u ratni vrtlog, koji ga je prigušio u radu, a opet nakon Oslobođenja ponovo aktivno surađuje na društvenom i zabavnom polju.

Mato DETELIĆ

Nezaboravljeni dan
/Jubilarna proslava 40-godišnjice prve
priredbe u Buševcu/

Osvanuo je dugo očekivani 17. veljače 1963 god., dan proslave 40-godišnjice prve kazališne predstave u Buševcu.

Većina naših seljana te veliki broj gostiju iz okolice našao se u našoj zadružnoj dvorani, da zajednički s nama proslavi ovaj rijedak jubilej.

U dvorani je vladala posebna svećana atmosfera. Svi smo osjećali nemir i znatiželju, očekivajući svaki čas da se otvore veliki zastori na pozornici i da predsjednik "Ogranka Seljačke Sloge" otvoriti svečanost i pozove najzasluženije žive članove društva, prve naše glumce kao i njihove najzasluženije sljedbenike, da od njih živih mali broj primi pismeno priznanje - "Spomenicu" ili "Diplomu", - za svoj nesobic, požrtvovan, prosvjetni rad u društву i na pozornici.

U prvim redovima sjedili su slavljenici sa pozivnicama u džepu, koje su bili odštampane zlatnim slovima. Oni su mnogo žrtvovali i zaista bili zasluzni da već jednom dobe neko priznanje, jer su sproveli gotovo svu svoju mladost u društvenom radu.

Došao je i taj čas. Predsjednik OSS-e Josip Kovačević je pozvao prvog predsjednika i osnivača "Dobrotvornog i prosvjetnog društva - Seljačke Sloge" Josipa Zubeka da primi "Spomenicu" kao priznanje za svoje veliko djelo.

Muk u dvorani... Svima je zastao dah očekujući da se pojavi lik starog predsjednika na pozornici.

"Nema ga, čuje se neki glas, bolestan je".

"Baš sada... Šta... ", čuju se riječi pojedinaca i osjeća se tjeskoba svih prisutnih.

Predsjednik poziva na pozornicu drugog najstarijeg člana i prvog glumca, pjesnika seljaka, Matu Detelića. Ovaj dolazi pred lice gotovo 600 ljudi, pred njihove znatiželjne oči, pred čitavo selo.

"Primite ovu "Spomenicu" za svoj dugogodišnji rad, stari druže..." Srce bukti od radosti. Mikrofon na pozornici prima riječi, raznosi ih do zvučnika, koje se prolamaju do svih znatiželjnih ušiju.

Glas pun radosti i zahvale zbog priznanja ide iz usta, iz srca starog jubilarca. Ruke mu drhte od uzbudjenja, u ruci se trese zeleno-crvena uramljena "Spomenica".

Dolazi drugi jubilarac - prvi osnivač i prvi glumac sa velikim zasluga-ma u radu društva i kazališne družine - Josip Kos.

Radost na licu, sreća koja blista u očima njegovim i sviju prisutnih. Nekoliko riječi priznanja... Stisk ruke i lijepa "Spomenica" našla se u rukama vrlo zasluženog člana društva. Pljesak u dvorani i neizmjerna radost u srcu.

Par toplih riječi zahvale i oči su orošene.

Odlazi...

Ivan Kos - čuje se poziv predsjednika.

Opet muk..."Odsutan", spriječen negdje u Zagrebu"

Dragica Sever - naša prva glumica - dolazi vedra, vesela na pozornicu kao i nekada pred publiku.

Par toplih riječi zahvale pred mikrofonom i buran pljesak u dvorani.

Sretna je i ponosna, odlazi...

"Dobrovoljno vatrogasno društvo" /DVD/ prima "Spomenicu" za pruženu pomoć "Ogranku" od osnutka tj. 1920 godine.

Predsjednik DVD - Mato Detelić - toplo se zahvaljuje u ime Vatrogasnog društva.

U tom redu imena srca usplahirena kucaju, grudi se nadimaju, udišu, žive u jednom duhu, u jednom zanosu radosti. Misli se vraćaju natrag na prohujale godine, na izgubljene drugove.

I opet se srca stežu, a na ići pada magla, san.

Dolaze nešto mlađi članovi po "Diplome".

Učitelj Matija Mihatović, koji je svu svoju mladenačku energiju, sve svoje znanje svestrano posvetio našemu društvu i selu, više nego da je rođeni sin sela.

Zahvaljuje se na priznanju, društvu i našem selu, koje mu je dalo životnog druga.

Radost u srcima. Radost i ponos na svoju mladost, neizmjernu ljubav prema našem selu i ljudima. Pljesak u dvorani. Mnogima prisutnim bio je on luč vodilja, jer ih je on upoznao sa tajnom pisanja i čitanja.

Ivan Katulić, čuje se poziv sa pozornice.

Odazivlje se bivši predsjednik OSS-e, jedan od najaktivnijih i najspособnijih rukovodilaca našega društva. Od uzbudjenja ne nalazi riječi zahvalnosti na priznatom mu izrazu zahvalnosti.

Radovan Tomšić - iako ne rodom iz Buševca, ipak se uvijek osjećao kao takav u radu i među ljudima.

Mijo Kos, Zorko, bivši vođa diletanske sekcije i glumac, dolazi na pozornicu. On je uvijek spremna da pomogne svome selu i ljudima.

Ivan Katulić, Matoš, nije mogao zbog bolesti da dođe lično po svoje priznanje "Diplomu".

Franjo Kos, stari vatrogasac i glumac, razdragan i raspoložen zahvaljuje se na priznanju.

Učitelj Matija Črnko, zove predsjednik. Dolazi imenovani pred mikrofon

da se zahvali društvu na priznanju, radostan i spremam da učini sve što je moguće za svoje selo i društvo.

Josip Rožić, član mlađe generacije, reditelj i glumac, koji je izveo više nezaboravljenih igrekaza.

Dvoranom se stalno ori pljesak, čuju se čestitke prijatelja i znanaca. Svi su istih misli i svi si postavljaju isto pitanje "Tko će još izaći da primi "Diplomu" - to priznanje, koje se ne može kupiti".

Malo ih je bilo, izredali su se svi, a među njima posljedni i najmlađi redatelj i glumac, koji se probio na jugoslavensku pozornicu - ponos našeg društva, sela i naše mlađe generacije - naš Zvonimir Črnko.

I posljednje priznanje "Diploma" našoj "Poljoprivrednoj zadruzi" u spomen za pruženu materijalnu pomoć društvu, koju je uvijek po mogućnostima pružala.

Došla je na red i druga tačka, izvedba 42-og igrekaza našega društva u našem selu, ratne drame "Ljudi" od Subotića, u režiji Zvonimira Vučeca uz sudjelovanje naših najboljih glumaca. Drama, iz koje se vidi, kako je teško biti čovjek u ratu i pomoći ugroženima, a ipak se može, ka se nađu pravi ljudi /Mitar i Filip/, pa makar i u neprijateljskoj uniformi, kako bi se spasio jedan ljudski život /Židovke Simone/.

U posljednoj tačci - plesu i veselju - sprovedena je noć sa ništa manje veselja nego prije 40 godina, kada su ti prvi naši glumci u Buševcu izgovorili prve riječi sa improvizirane pozornice - u tada starom "Seljačkom domu" - tako glasno i duboko, da je njezin zvuk dopro daleko do nas nakon tako dugog vremena. Oni su bacili iskre i raspirili žar, koji i danas grije naše grudi. Voljom, snagom i ljubavlju prema kulturi, napretku i svome selu, za ljepši i sretniji život.

I ovaj značajan dan dosta jno je proslavljen.

Josip KOVACEVIĆ

U spomen mojem selu u staroj domovini

Dragi moji Buševčani!

Zaželio sam, da Vam u najkraćim crtama napišem i objasnim o Vašoj i svojoj zbilji, koja se odvijala unazad 50 godina.

Bilo je to 26. ožujka 1912. godine, kada sam, Vas, sa suzama u očima, morao ostaviti. Nije to bilo nimalo ugodno. Moralo se. Mučila me briga, da se oslobodim duga i neimaštine kod kuće i osiguram bolju budućnost. Zadnju noć pred odlazak nisam spavao. Razmišljao sam o svom putu u Ameriku i o zaradi, pa kako ću se, kad se obogatim, vratiti u domovinu i oženiti te tako nastaviti ugodan i sretan život. To su bile "fikcije" u mojoj glavi, kao odraz bajki, jer se govorilo, da je u Americi lako doći do novaca.

Na dan mojeg odlaska padala je sitna kiša. Bilo je tmurno vrijeme. Na "Križajnu" se odrana jutra sakupilo pet, šest ljudi i međusobno razgovarali. Neki su već na općinskom bunaru napajali svoje blago.

Onako mlad, neiskusan i zbumen pridjem savkom posebno i pružim im ruku izgovorivši pritom tešku riječ "Zbogom". Oprostivši se sa majkom i braćom, podem sa ocem na turopoljsku željezničku stanicu i vlakom u Zagreb, odakle je trebalo putovati za Francusku. Bilo nas je tada iz našeg sela mala grupica: Nikola Katulić, Stjepan Bobesić, Nikola Rožić i Pavao Katulić. Prije samo dolaska vlaka popili smo domaćeg vina, a kad je u 9 sati došao vlak oprostili smo se i zapjevali pjesmu: "Zbogom selo i seoske buntije, gdje sam vino pio i djevojke ljubio".

Put do Amerike je trajao 13 dana i noći. Bio je to nepodnositiv put po moru. Gotovo svi smo bili bolesni. More je bilo burno, a vrijeme veoma loše. Došavši u Ameriku, Pensilvaniju, primili su nas naši ljudi, koji su tamo već duže vrijeme živjeli. Oni su nam pričali, da su putovali morem 3-4 mjeseca, jer u njihovo doba još brodovi nisu bili tako brzi. To su bile još veće muke. More je strašno i na njemu je buran život.

Kod mojeg odlaska selo je brojilo 108 kuća. Između kuća je bilo više slobodnog prostora nego je to danas, kad selo broji oko 230 kuća.

U našem se selu tada nije mnogo politiziralo. Bilo je samo nešto interesa za politiku prilikom izbora, ali uglavnom seljaci nisu bili tada toliko politički zreli, da bi se mogli aktivno baviti politikom. Oni su se više zanašali u vjeru "Višnjega", od kojega dolazi sva pomoć". Jest, bili su to braća Radići, koji su zvonili na uzbunu, ali tada još taj pokret nije bio toliko snažan, da bi mogao nešto ostvariti. Tek nakon prvog svjetskog rata stvorili su se uvjeti za oštire i veće borbe, gdje je i seljaštvo odigralo svoju ulogu. Pod Austro-ugarskom monarhijom je vladalo bezobzirno tiranstvo. Svemožna vlada za seljaka je bila: bilježnik u općini, pop u crkvi i žandari. I seljaci su to poštivali i obožavali. U selu tada nije bili nikakve političke ni kulturne aktivnosti, osim što je Vatrogasno društvo dolazilo na vježbe i imalo katkada male zabave.

Nakon drugog svjetskog rata, nakon što su prohujale strašne ratne oluje, došla je nezavisnost i nova socijalistička vlada. Ona je do sada pokazala širokim masama naroda, da se brine za taj narod koliko joj mogućnosti dozvoljavaju: grade se putevi, škole, tvornice, kuće i gradovi. Pa naše selo je također odigralo u tom pogledu značajnu ulogu.

Jugoslavija je danas još u prelaznom periodu i još uvijek se nalazi na putu razvijanja. Ona je u svom djetinству, ali će uskoro doći vrijeme, kada će se ona uzdići, ojačati, usavršiti i biti moćna. Sve razvijene zemlje su morale također proći taj put, samo što je to negdje išlo brže, a drugdje sporije ovisno o različitim okolnostima.

A sada da se povratim na moj dolazak u Ameriku.

Uz mjesto, u koje smo došli, bile su tvornice željeza, u kojim smo se zaposlili. U tom mjestu je bio je priličan broj našeg naroda. Kuće, u kojima smo stanovali, imale su po 4-5 soba, a u svakoj sobi je živjelo po 15-20 ljudi. Stanovali su katkada muškarci sa ženama. Nekima je bio zanat i glavni dohodak iznajmljivanje stanova. Neke žene su skromno i teško zaradivale Perući rublje i kuhajući hrani za ostale radnike.

Neki radnici su radili u pojedinim smjenama naizmjениčno i to tako, da su mogli koristiti isti krevet za spavanje. Plaće su bile veoma male. Radilo se i do 12 sati na dan. Sve su to bili teški i naporni poslovi za plaću od 15-30 dolara na 15 dana rada. Kad se od te plaće odbiju svi troškovi, nebi više ostalo ništa. Teško se živjelo u to vrijeme. Naš narod, koji se tada nalazio u Americi, nije imao gotovo nikakve zaštite, nego se međusobno pomagao u slučaju bolesti ili kakve nesreće. Oni, kojima je bilo teško izdržati, željeli su da idu u staru domovinu. Za njih bi se zauzeli drugi i sakupili novac za njihov odlazak.

Takovih slućajeva je bilo mnogo. Sve doseljenike iz Evrope, koji nisu znali ni jedan svjetski jezik, smatralo se nižom klasom. Tako su nas nazivali uvredljivim imenima "Hunki" i "Dego". Takve i slične stvari mi smo morali podnositi. Prema Nijemcima, Englezima, Francuzima, Ircima, Norvežanima i Belgijancima je bilo više poštovanja, jer se ove smatraju kulturnijima.

U takovim prilikama mi smo bili podvrgnuti najgorim i najopasnijim poslovima, a dobijali smo i slabiju plaću. Kod naših ljudi, koji su živjeli po raznim manjim mjestima kao i onim većim, pojavila se ideja za jednom humanitarnom i dobrovornom organizacijom, gdje bi se mogli zaštiti i osigurati. Tako se osnovala "Hrvatska narodna zajednica", koja se danas zove "Hrvatska bratska zajednica". To je čisto humanitarna, potporna ustanova, koja dana broji više od 100.000 članova, a može se kod nje osigurati za sve moguće prilike.

Kad je 1914. god. izvršen atentat u Sarajevu i došlo do prvog svjetskog rata, kada je naš narod veoma stradao. U Americi je došlo do toga, da se rad podvostručio, a plaće su se također povisile. Tako su se u ratu pravili veliki poslovni profiti. Četiri godine razaranja u Evropi dalo je Americi 4 godine prosperiteta. U to vrijeme se moglo više zaraditi i prištedjeti. Kad je rat stao i veze sa domovinom uspostavljene, mnogo je naših ljudi otišlo u domovinu. Ostali su oni, koji nisu imali ili finansijske mogućnosti ili zbog političkih razloga nisu mogli ići u domovinu, a među tim zadnjima sam bio i ja. Nije preostalo ništa drugo, nego da se ženimo, stvorimo obiteljski život kao i druge potrebe u životu.

U to vrijeme su nastale teške ekonomske krize od 1930. god. pa do 1936. Tada je već niknula Hitlerova ideja da zavlada svijetom, pa je tako došlo i do drugog svjetskog rata, u kojem se je jugoslavenski narod herojski borio i izvojjevaо svoju slobodu. Amerika se i u tom ratu obogatila i industrijski uzdigla. Plaće radnika su se podigle, a životni standard povećao, tako da danas prosti radnik u tvornici ima 2 dolara na sat, a kvalificirani od 2-4 zahvaljujući organiziranim poslu i većoj produktivnosti rada. No to ne znači, da u Americi nema sirotinje. Nova automatizirana industrija izbacuje svaki tјedan velik broj radnika sa posla. Danas se svugdje traži sve kvalifikovana radna snaga, jer posao postaje svakodnevno sve komplikiraniji. Tako sa novim društvenim nastaju i novi problemi, a osobito u kapitalističkom društvu, gdje su velike razlike između kapitalista i radnika. To su neizbjježne klanske borbe za pravo na život.

Prije prvog svjetskog rata je Amerika dugovala evropskim kapitalističkim zemljama, dok su se poslije drugog svjetskog rata uloge izmjenile. Da nije bilo američkog kapitala još u prvom svjetskom ratu, Evropa bi bila prešla u socijalizam, a poslije drugog rata još sigurnije.

Naš narod, koji živi ovdje, već se priviknuo na ovaj život i postepeno se pretopi u američki narod. Stara generacija odlazi, a nova se prilagođuje novim uslovima i običajima. Svi postaju Amerikanci. Ima slućajeva, da ovdje rođena djeca onalovažavaju svoje roditelje što su stranog porijekla. Naš narod ima još po raznim većim i manjim gradovima svoje crkve, klubove, sportska društva i pjevačke zborove, gdje se sakuplja

i zabavlja. To se sve gradilo pred 50 i više godina u onim teškim danima, kada se borilo za koricu kruha.

Jugoslavija je danas postigla velike rezultate u izgradnji svoje domovine i mnogi joj žavidaju, dok joj drugi iz zavisti pripremaju neugodnosti.

Svi smo mi još danas sirotinja i zato treba, da jedan drugome pomaže, da smo složni i jedinstveni, tek tada će naši naporci biti plodonošni.

U mojih 50 i više godina nikad nije dan prošao, a da se nisam sjetio rodnog kraja. I pred godinu dana sam Vas za vrolo kratko vrijeme posjetio. Bilo mi je nilo i draga biti s vama i rado bih **kod** Vas ostao, da nemam svoje porodice, koja me veže za američko tlo.

Ovime bih i završio, a pisac sam zbog toga, da dobite izvjesnu sliku o prilikama ovdje u Americi i našem narodu, koji će uskoro nestati kao nacionalnost na ovom kontinentu.

Rado Vas se sjeća i pozdravlja Vas Vaš seljak

Josip ČRNKO
Masury, Ohio, USA

ZAŠTO JE OSNOVAN ARHIV BUŠEVCA

Najznačajnije odluke Upravnog odbora OSS-e prošle godine svakako su osnivanje 1/ Arhiva knjižnice i

2/ Povjesnog arhiva Buševca

Što se krije pod ovim naslovima poznato je većini naših ljudi, jer su se tom mišlju bavili i prije neki naši stariji članovi, a tek nedavno je nakon raznih poteškoća ista miao sprovedena u djelo. Osnutak "Arhiva" je omogućen neposredno poslije dobivanja bivše zadržne kancelarije za društvenu prostoriju OSS-e i knjižnicu, koja je tamo smještena. U tu svrhu su nabavljena dva ormara: jedan za knjižnicu, a drugi za "Arhiv knjižnice", u koji je odmah pospremljena bivša knjižnica OSS-e, čuvana kod Juraja Kovačevića. Da bi se sprovela ta akcija izdana je i službena "Obavijest", gdje se pozivalo naše članstvo i ostale seljane, da potpomognu ovu knjižnicu svojim starim knjigama, novinama, časopisima, kalendarima, što za njih ne bi predstavljalo gubitak, iako svaka knjiga imade svoj historijski značaj i vrijednost, ali bi bila pristupačna i ostalim ljudima. Da bi naš "Arhiv" bio prava riznica - naša baština historije i ljudskog znanosti - iz koje bi se kasnije razvio muzej, pozivamo ponovo ovom prilikom sve zainteresirane i one, koji nam mogu pomoći, da nam po svojoj savjesti i dužnosti prema svome selu i ljudima pomognu i tako ovjekovječe našu prošlost.

Mnogi naši članovi čitali su "Povijest Turopolja", u kojoj se vrlo malo govori o Buševcu, zbog toga što piscima te knjige tadašnji sudac u Buševcu Josip Robić nije dao uvida u naše stare dokumente, kako bi bilo više govora i o našem selu. Isti dokumenti, koji govore o najstarijoj povijesti Buševca, sakupljeni 1955. godine akcijom Narodnog muzeja u Vel. Gorici tj. posredstvom tadašnjeg narodnog zastupnika Mije Kosa-Zorka kao i drugi dokumenti, koji nisu uništeni nego su pospremljeni negdje u zagrebačkim arhivima, a da nisu nikada pročitani ni prevedeni jer su

svi pisani latinskim jezikom.Mi smo odlučili,da se isti pronađu i prevedu na hrvatski jezik i da se štampaju zajedno sa dokumentima,koji govore o našoj mladoj povijesti,a pospremljeni su po raznim arhivima u Zagrebu i Vel.Gorici,stime da prepišu i stave u naš "Povijesni arhiv Buševca".Među nama živi još velik broj ljudi,kojima je poznata naša najmlađa povijest tj.razdoblje između dva rata kao i za vrijeme samog NOB-a.Zbog toga smo se obratili nekim od naših članova poslavši im posebne bilježnice sa molbom,da opišu prema svom sjećanju i zapažanju život našega sela,kao i rad naših organizacija i ljudi tj. društveno ekonomske prilike našega sela,što su cni sa zadovoljstvom prihvatili.Isti poziv je upućen i svim našim društvenim organizacijama,da i one dadu prikaz razvitka i rada svaka unutar svoga društva za "Povijesni arhiv Buševca",a pojedini njihovi važni društveni dokumenti i zapisnici,da se predaju na čuvanje u arhiv,kako nebi bili izloženi propadanju ili da se neodgovorno ne izgube.Naša je želja,ukoliko zato bude postojala mogućnost,da bi se ta naša povijest štampala u knjiži pod nazivom "Opća povijest Buševca".Taj posao nije nimalo lak ni jednostavan.U njemu treba da sudjeluju svi naši seljani,kako bi povijest našega sela bila pravilno i istinito opisana i da ona bude vrijedan dokument naše historije.Svi primljeni članci trebali bi se prije samog štampanja prodiskutirati,kako bi se izbjegle eventualne grijeha.Prema prvom planu trebalo bi sve dokumente najprije sakupiti do 1965.godine,da bi se tada po mogućnosti štampala "Povijest" u čast 45-godišnjice osnutka OSS-e.Ne bude li postojala mogućnost za štampanje 1965.god.,da se to učini najkasnije do 1970.god. u čast 50-godišnjice osnutka OSS-a,kada bi se trebala u Buševcu održati jedna velika proslava "Ogranka Seljačke Sloge" republičkog karaktera.Neka nitko nemisli,da je ovaj datum dalek ili veoma blizak,jer za ovakovu jednu stvar treba mnogo vremena,kojeg mi svi nažalost imamo sve manje na raspolaganju.Ova naša godišnja skupština trebala bi donijeti osnovni plan za prikupljanje tih dokumanata i biranje jednog odbora,grupe suradnika,koji bi obradili tu povijest i pobrinuli se preko našega društva za njezino štampanje.

Josip KOVACEVIC

Novogodišnji razgovor sa najstarijem Buševčanom

Posjetili smo Baru Robić,83-godišnju staricu,najstarijeg stanovnika našega sela.Našli smo je kod kuće,gdje sjedi za stolom.Pozdravili smo je,kao i njezinog sina Stjepana,jednog od četvorice sinova,kod kojeg ona živi.Zamoli smo je,da bi nam odgovorila na desetak naših pitanja iz svojeg života i života našeg sela,tamo prije 80 godina,čega se ona još danas sijeća.Ona je pristala sa zadovoljstvom,i evo pitanja,koja smo joj postavili,kao i odgovor,koje je ona dala:

1. Kada set rođeni?
- 1881.godine
2. Koliko je bilo kuća u selu za vašeg najranijeg djetinstva?
- Nezna točno,moralu bi brojiti.

Počela je brojiti kuće prema svojem sjećanju.Tu su bila imena ljudi,kojih davno već nema,pa ni kuća.Uz cestu je nabrojila oko 20,u Dolencu oko 30,a u Rožincu 7 kuća.

3. Da li ste išli u školu?

- Škole onda ni bilo v Buševce, neg samo Vukovine. Zadruga je slala samo dečke, a nas su zvadili naši ze škole, jer si nismo mogli iti v školu.

4. Koliko je bilo djevojaka i momaka u selu od prilike?

- Nezna točno, ali seh skupa stareše i mlajše dekel, tere su bile za zamuš, je bilo oko 20.

5. Jeste li kada imali zabave u selu, i gdje?

- Je kak ne, slatko se nasmijala starica. Imalo smo pri Gelnare i Općinske bertije, i to samo o Božiću i vuzmeni pondelek, a znale su biti i kad su se vraćali Bistričani z Bistre, pak su onda igrali, ali to su bili strajnski tamburaši, jer mi vu to vreme svoje nismo imeli.

6. Kada je Vam bilo najteže u životu?

- Kad sem imela 12 let mrla mi je mama, ostalo nas je četvero djece i četvero od tece i teca, teri su predi mrli. To je moj otec se imel prek sebe.

7. A kad Vam je bilo najljepše?

- Starica se nasmijala, kad smo joj postavili to pitanje.

- Sigurno kad je išla zamuš, - reče njezin unuk.

8. Biste lin nešto mogli reći o tadašnjim svadbenim običajima?

- Svadba je trajala 2 dana. Počela je v Nedelu, kad su se škrine vozile. Na večer su išli si spat, pak su tek pondelek jutro došli na ruček.

Za ruček su se skuvali žganci i jela se ladetina i nejakva juva.

Više svatov je jelo z jedne zdele. Za obed su se jeli rezanci, paprikaš i zelje z mesom. Gibanice ni bilo. Vino se pilo z vodric s pehari ili s čuturicami. Kad sem ja išla zamuš bilo je još sedem svadbi.

Ja sem bila oblečena v baršunastu halu, a na glave sem imala crlene kitice. Mladinec je imel sablu za pasom, a svati su nosili kitice na škrlaki i rupčeve svezane na kapute. Na svadbe su se brali dari: krune i forinti. Na venčanje smo išli si: Sвати i mladenci peške do Vukovine. Svadba je trajala do torka. Ja sem došla od velike Robićov zamuš sim k Videkem. Negda je mlađenka morala prati noge sem svatem, ali jeden Kos ni dal svoje sneje da pere, pak je taj običaj prestal.

9. Koji su Buševčani doživjeli najveću starost?

- Ja baš neznam kak je gdo bil star. Pametim puno stare ludi, ali neznam kak su bili stari. Moj otec je imal oko 98 let, kad je mrl. Pri Kovačiću je bilo puno stareše ludi: Miško i negva sestra su imeli oko 88 let kad su mrli a i Matušinka i stará Pemicu u bili fajn stare.

10. Kako je selo izgledalo nekada?

- Bilo je puno blata. Nisi mogel po putu prejti, pak se išlo po brvi. Četiri voli su jedva vlekli kola. Kad je biležnik došel v selo, da bi se išlo vožit šudra, onda bi si pobegli z voli v šumu. Posle kad je došel biležnik Logar, teri je bil dobar i ni dal poreznikem da vleču blazine i onda su ludi išli sami voziti šudra na put.

11. Kakovo ste svjetlo imali u kući?

- Nejkvo stekelice, na kem je bila guba i šplej, a nutre pamuk.

12. Jeste li se kad vozili u vlaku?

- Jesem više put. Baš sem vuni dan išla v Zagreb kad je mrl Franjo Josip. Bila sam na placu i to mi rekla jedna gospa.

13. Dali ste kada bili bolesni?

- Dok sem bila mlada nisem nikada.

14. Dali ste štogod radili i izvan sela?

- Jesem žir sadila v Breziku i presekala Veliki gaj. A i cipov smo pekla i prodavala po semle: na Gorice, Pokupskom, Ivanić Kloštru, Sisku, Zagrebu i drugdje, dok smo melu kupovali na Gorice. V Buševcu je bil dučan pri "Nanče". Tu je bilo šibic, tere su se od stenu pali le, a ulja i soli ni bilo dosti.

15. Jesu li ljudi u vaše vrijeme bili praznovjerni?

- Pripovedalo se o sečem i svačem, a žene se bojale coprnic.

16. Kako se nekada kuhalo?

- Kuvalo se na ognjištu. Na najiže je se znalo biti sajavo, pak se štelo stajne vužgati, ke se je jemput dogodilo da su Rožinčani zgoreli, kad su bili pri trsiju. A Kosi i cela ona štrajsa je zgorela kad se vužgalo maslo na ognjištu, a ludi su baš v to vreme bili pri meši. Zato su posle toga išli patrolci po selu kontrolirati, i gđo ne bi očistil svoje saje, onda bi mu oni zeli vajnkuš, dok nebi taj platil globe.

17. Dali su ljudi nekada mnogo više pili mlijeko?

- Jela se samo sirutka a ne mleko. Tak je negda Jankić Sabolov pojel se mleko, pa ga je žena išla tužit panduru Jose Kosu, Matušinkinomu ocu. Josc je došel i rekel Sabolu: Jankić, došlo je naređenje spod županije, da se više mleko nesme jesti.

18. Kad ste prvi put vidjeli auto i bicikl?

- Prvi put sem videla auto, kad je je puno išlo cestom i onda smo si išli gledeti. A beciklin je prvi v selu imal Ivić Severov.

Najljepše smo se zahvalili našoj najstarijoj suseljanki na odgovorima, koje nam je dala i zaželjeli joj da u zdravlju i radosti dočaka još više "Novih ljeta".

Buševac, 1.1.1964. godine.

Josip KOVACEVIĆ

Ivan KOS - Đoni

H U M O R

Glumac

Upitali glumca, dali ima tremu, kad ide na pozornicu.

Ovaj odgovori: - Ne, ako imam flašu uza sebe.

Profesionalni amater

- Ja sam nekada kao amater puno radio, - izjavio je jedan stariji član društva.
- Da, dok se plačalo, - odgovorim na to njegov prijatelj.

Na godišnjoj skupštini

Predsjednik: - Dečki, sad kad smo si nekaj popili, mogli bi trezno razmislići o našim problemima.

Gost

Svratio neki Nijemac u jednu našu kuću, gdje je našao samo staricu, pa interesiravši se za prenočište, reče joj njemački:

- Šlafen -

Ona mu je na to donijela večeru, koju je Nijemac odbio. Slučajno je tada k njoj svratio jedan susjed, pa mu je starica tumačila:

- Ova Nijemac je prosil da bi nekaj šlofal. Ja sem mu dala pak sad neće.

Odgovj.

Jedna žena je na veoma praktičan način odgajala svog malog sinčića. Naine, kad bi njezin sinčić trebao da vrši malu nuždu, tada bi on molio da ide zviždati. Tako jednom prilikom dođe ista žena s mališanom u posjetu svome ocu, i dok su ostali razgovarali, upodne mališan: - Mama ja bih zviždao. -

Da bi ostale izvukao iz neugodne situacije ženin otac pride mališanu i reče:

- Nemoj smetati ostale, nego idemo mi malo po strani pa ćeš ti meni pilako zviždati u uho.

Tri direktora

Našla se u zatvru tri direktora i pričaju međusobno uzroke, zbog kojih su stigli u zatvor. Prvi reče, da je došao u zatvor zbog meteoroloških razloga, jer je optužen da "vedri i oblači" u poduzeću. Drug nato kaže, da je on zbog religioznih stvari, jer je on bio "Bog i batina" u svome poduzeću. Treći će završavajući sa izjavama: - Ja sam zbog mitoloških stvari, jer su me optužili da primam previše mita.

NAŠI PJESENICI

MARICA ROBIĆ

(1898 - 1915)

Pjesme je počela pisati u dvanaestoj godini. Napisali ih je lijepi broj. U njima izbija lijep talent, od kojega se u budućnosti mnogo očekivalo. Na žalost pokosila ju je nemila smrt, tek što joj je bilo 18 godina mladoga djevojačkoga života. U svoj pjesnički dar imala je i rijetku govorničku sposobnost. Svojim nastupom, a osobito dubokom koncepcijom misli, znala svakoga zadiviti.

PJESMA DJEVOJAČKA

Idem selom, pitaju me žene:
Zašto tvoje mlado lice vene?
Ono vene za dragoga moga,
A ja nesmem nikom kazat toga.
Tri su bora do moga dragog dvora.
A do moga niјe ni jednoga.
Proletjela tri goluba bijela
Kraj zabrane, kud prolazi janje.
Oj vi cure, mi smo sve jednake,
Srce moje, teške su mi tuge.
Volim drago, a on hoće druge,
Imam janje, od mene je manje
Da je veće zvalo bi se cvijeće.
Oj Buševac selo na vidiku,
U tebi sam zavjerila diku.

Kad ču znati, jel on ljubi mene
Za kojim mi uvijek srce vene.
Oj Buševac u svilenom pasu,
U tebi su djevojke na glasu.
Lijepe, tanke baš su kano vile
Buševljanke, hrvatice mile.
Milo selo moje zavijato,
U njem jesu cure kano zlato.
Cure zlato, a junaki srebro.
Hoće srebro dā se pozlaćuje,
A još zlato niti nezna zato.
Drugarice, hajde sad u kolo,
U to kolo ponos djevojački.
Ali ne puši ni jedna oholo,
Jer to nije kršćanski, seljački.

MATO DETELIĆ
(1898 -)

Bio je aktivan društveni i politički radnik. Napisao je više pjesama i članaka po raznim novinama. I sada piše povremeno pjesme.

O R A N J E

Hajd zelenko, hajde vranče!
Još-te malo, samo malo.
Već je blizu evo veče,
Sunce skoro već zapalo.

A kad kući ćemo doći,
zobi vama ja ću dati,
I na vodu ćemo poći,
Prije nek ću leći spati.

Hajde vranče, hajd zelenko!
Jošte evo brazde malo.
Dobro moje, moj miljenko,
Evo sunce je zapalo.

Sjutra ćemo opet rano,
Još u zoru vamo doći,
Dok ne bude poorano
Neć'mo prije kući poći.

A ti pluže moj svjetleni,
Tebe ćemo naoštriti.
Neka puca zemlja tvrda.
Korov treba uništiti.

Neka raste zlatno klasje,
Neć'mo korova ni trnja,
Jer za hranit puno nas je,
Neka zriju zlatna zrnja.

KALENDAR VAŽNIJIH DOGAĐAJA U BUŠEVČU

1815. god. izgorjelo selo, osim jedne kuće u Rožincu.
1875. sučija Buševca nabavila vatrogasnu štrcaljku za suca Josipa Kovačevića, starijeg, kbr. 19, u Vel. Gorici za 30 for.
oko 1895. prvi guslači (Jegeduši) Janko Kovačević i sinovi: Mato, Janko i Joso, te Janko Kos (Matonovičkin).
1900. osnovano DVD. Osnivači: Josip Robić (kolar), Josip Kovačević (Štefanov), i Ivan Robić (Serežan).
oko 1900. osnovna prvi tamburaški zbor: Josip Robić (kolar), Ivan Robić (Serežan), Franjo Robić (Blažinov), Vinko Robić (Vincekovin) i Stjepan Katulić (Matoš).
1901. prvi Buševčani otišli u Ameriku: Mato Detelić (Krenjk) i Tomo Robić (Blažinov).
1905. otvorena knjižnica DVD na prijedlog Ivana Robića (Serežana).
1908. otvorena "Pučka škola" u Gelnarovom gradu za djecu Buševca, Rakitovca, Lazi i Turopolja. Otvorio ju je župnik Podolšak, a prvi učitelji su bili: Milan Vitković, Marija Srđan i Ivka Medveščak. Škola je imala u početku 75 daka. Za njezino otvaranje je zaslužan Nikica Kos (Mikica), školski odbornik u Vukovini.
1914-1918. Poginulo 8 Buševčana u prvom svjetskom ratu.
1920. osnovano "Prosvjetno dobrotvorno društvo - Sljačka sloga". Osnivači: Josip Zubek, Josip Kos, Stjepan Kovačević, Ivan Robić i Mato Detelić.
1920. osnovan prvi pjevački zbor OSS-e. Učitelj pučke škole u Vukovini bio je dirigent i zborovođa. Pjevači iz Buševca dolazili su pješice u Vukovinu na pjevanje po 2-3 puta tjedno.

1923. prikazana prva predstava u "Seljačkom domu" (staroj školi) i to: "Seljak i građanin" i "Car i svinjar". Glumci: Josip Kos, Ivan Kos i Mato Detelić.
1933. osnovan nogometni klub "Seljak". Osnivači: Matija Mihatović (predsjednik), Ivan Katulić (tajnik), Radovan Temšić (kapetan momčadi), Juraj Kos (st.veterine) i Stjepan Robić (st.prava).
1937. nabavljen prvi radioaparat za novac, koji su poklonili Katulići od prodane šume "Živice".
1940. osnovana "Nabavna prodajna zadruga S.O.J Buševac". Prvi predsjednik Ivan Kovačević; tajnik Ivan Katulić, a poslovodja Franjo Kos.
1941. osnovana prva partijska čelija, a uslijed napada fašista i kolebljivosti članova kao i kandidata ona se raspala.
1942. prvi seljani otišli u partizane: Mijo Kos-Zorko i Nikola Detelić.
- 1942-1945. Sudjelovalo u zbijegu NOB 127 ljudi, a poginule je 32 osobe.
1943. ponovno organizirana partijska čelija koja radi do danas.
1945. osnovana organizacija "Narodne omladine". Predsjednik Robić Anica (učiteljica), a tajnik Črnko Barica.
1946. prva grupa "Narodne omladine" sudjelovala na izgradnji pruge Brčko-Banovići. Voda grupe Matija Črnko.
1950. otvoren "Zadružni dom". Tom prilikom Buševac je dobio kinematorgraf i prikazan prvi film u Buševcu: Na svojoj zemlji.
1950. obnovljen OSS-e, i prosljavljena 30-godišnjica osnutka OSS-a. Sudjelovalo vriše ogrankaka iz Hrvatske.
1951. uz pomoć svih seljana Buševac je dobio struju.
1953. sagrađen novi vatrogashni dom.
1955. počelo radom "Narodno sveučilište", ali iste godine prestalo radom zbog finansijskih poteškoća.
1956. otvorena čitaonica pod rukovodstvom upravnog odbora OSS-e u zadružnom domu. Nakon godinu dana je zatvorena, jer su prostorije oduzete za potrebe škole.
1957. nakon duže pauze ponovno osnovan aktiv Narodne omladine na inicijativu učiteljice Katulić Marije.
1959. nabavljen prvi televizor u selu uz pomoć OPZ, NK "Polet" i OSS.
-

IN MEMORIAM

Josipa Kos

Iznenada je nestao iz naše sredine drug, kojega ćemo teško moći zaboraviti i prežaliti. Ostavio nas je u svojoj 65-toj godini, u doba kad je svojim znanjem i iskustvom mogao pomoći i svome selu i svojoj djeci. Njegov je život bio prožet borbot za napredak našeg sela i naših društava. Kao mlađić stupio je 1919. godine u članstvo DVD-a, tada jedinog društva u selu. Marljin, radin i sposoban brzo je napredovao u društvu i bio niz godina njegov zapovjednik i predsjednik. Našao se u krugu isto tako mlađih i sposobnih ljudi, koji su uvidjeli da se život razvija drugačije, nego što su to smatrале starije generacije. Postao je iskra u luči, koja je dala novo svjetlo u selu - prosvjetu. Postao je sa svoj

jih nekoliko drugova osnivač velikog djela: Prvog hrvatskog seljaškog prosvjetnog i dobrotvornog društva "Seljačka Sloga" u Buševcu.

To je bilo 1920.godine.

Godine 1923 sa još nekoliko članova postao je i prvi glumac u našem selu. Naše društvo dodijelilo mu je 1963.godine Spomenicu. Svaka napredna misao našla je u njemu vjernog sljedbenika, koji nikad nije žalio ni vremena ni truda ako je bilo za korist našeg sela i naših ljudi. Do posljednjeg dana života interesirao se za rad i napredak našeg društva i prisustvovao do sad na svim godišnjim skupštinama. Kad smo mu se prije tri mjeseca obratili s idejom o štampanju "Godišnjaka", on je to odmah pohvalio i odmah dao svoj prilog za nj. Život je nestao iz njegovog umornog tijela, ali su ostala njegova djela i trajna uspomena na jednog od vrijednih Buševčana. Na njegovom posljednjem putu ispratila ga je cijela porodica, prijatelji, znanci i članovi DVD-a iz Buševca i Mraclin, te članovi OSS-e i u dubukoj žalosti okitili mu grob vijencima i time mu odali posljednju počast.

Neka mu je slava !

IZVJEŠTAJ UPRAVNOG ODBORA OSS-e

o radu društva od prošle godišnje skupštine do 21. ožujka 1964.godine.

Drugarice i drugovi !

Po samom položaju, koji zauzimam u društvu, čast mi je, da vam iznesen bitne dogodaje i sam tok razvoja našeg društva od prošle godišnje skupštine do danas. Uza sve ono lijepo, u čemu smo uspjeli, bilo je i neugodnih odnosno otežavajućih okolnosti, pod kojima smo radili i priznajemo, da smo tek nepolaždovoljili svojim radom. Evo kako se ukratko razvijala čitava situacija. Tri tjedna nakon godišnje skupštine OSS-e, tj. 15.veljače 1963.god., proslavila se 40-godišnjica prve održane priredbe u Buševcu. Tom prilikom je podijeljeno 5 spomenica i 9 diplomi, a među onima, koji su dobili diplome za pomoć "Ogranku Seljačke Sloge" bili su DVD i OPZ Buševac. Naše je društvo dostoјno proslavilo svoj veliki jubilej izvrdbom igrokaza "Ljudi" od Subotića. Osim još jednog nastupa u Vel.Buni nije naša dramska družica izvela ni jednu predstavu, što moramo samokritički loše ocijeniti. Naše se društvo obavezalo, da će pomoći kod izgradnje spomenika palim borcima NOR-a u Buševcu. U selu je prošlog ljeta bila organizirana veća zabava i nogometni susret između članova DVD i naših članova. Ovaj susret je bio lijepo primljen i zainteresirao naše selo, koje se toga i danas rado sjeća. Iza nogometne utakmice održan je i prvi šahovski turnir između dvije ekipe SD "Polet" i po jedna ekipa DVD-a i OSS-e. Drugi šahovski turnir Buševca smo organizirali 23.veljače 1964.godine, nakon čega je održana i zabava. Ovi naši šahovski turnir pokazali su, da u našem selu imajuće talentiranih šahista, što su oni već i prije dokazali osvojivši drugo mjesto na općinskom šahovskom prvenstvu 1962.godine. Među značajnije događaje ulaze svakako i otvaranje nove društvene prostorije OSS-e na mjestu bivše kancelarije OPZ Buševac, koja je nabavila televizor, te ga dala na upotrebu našem društvu i selu. U istoj prostoriji je smještena i lijepo uređena naša knjižica, koju su sa mnogo volje i zalaganja vodili i uredili naši

članovi Josip Robić i Ivan Robić. Ova prostorija je uvijek dobro korištena bilo zbog televizije, bilo zbog knjižnice. Ovom prilikom zahvaljujemo još jednom članovima upravnog odbora bivše OPZ Buševac, koji je donio odluku, da se zadružna knacelarija dodjeli OSS-e i omogući daljni rad našeg društva. Iskoristivši ovu mogućnost, društvo je osnovalo arhiv knjižive, u kojem su spremljene mnoge starije knjige iz stare knjižnice OSS-e, koju je sačuvao nekadašnji knjižničar Juraj Kovačević. Među veća djela spada svakako i odluka odbora o osnivanju "Povijesnog arhiva Buševca", što je bila neostvarena želja naših prethodnih generacija. Za taj slučaj smo se obratili nekim našim starijim članovima da opišu u bilježnici, koje smo im u tu svrhu podijelili, svoja sjećanja iz historije našeg sela na što će se, nadamo se, i mnogi odazvati. Upravni odbor je odlučio, da se na prijedlog nekih članova izda prvi "Godišnjak", koji je zaista potreban i koristan, kako našem društvu tako i čitavom selu, a želimo da on svake godine izade u još većem obimu. To će biti ujedno i prvi pokušaj da se kod nas, specijalno za Buševac, štampa jedan poduzi izvještaj, a to iskustvo će nam koristiti za štampanje idućih brojema. Po dosadašnjem izvještaju izlazi, da je dramska družina zaista zakazala, budući da zbog nekih razloga nije uvježbala niti jedan igrokaz nakon proslave 40-godišnjice prve predstave. Takav zastoj je bio jedino još tokom rata. Skupština bi se time trebala najozbilje pozabaviti i uklo-niti te prepreme i nastojati da dramska družina postane ono što je i nekad bila. Upravni odbor je imao deset sjednica na kojima su bili pretreseni svi bitni problemi i uglavnom uspješno riješeni, ali kao što je vidljivo, pozitivni su rezultati nedostajali. Time bi završio ovaj izvještaj, a sam ovaj "Godišnjak" je dokaz također jednog prilično sistematskog rada, koji će se možda u budućnosti i razviti u polugodišnjak pa čak i sa tromjesečnim izdanjem, a obuhvatit će sve aktuelne teme koje nas svakodnevno okružuju. Na koncu bih u ime upravnog odbora zamolio sve zainteresirane i sve one, koji svojim savjetom i činom žele pomoći našem godišnjaku i našem društvu, da bi ili na samoj godišnjoj skupštini ili kashije pismeno ili usmeno dale svoje primjedbe i planove. Svrha i jeste štampanja ovog godišnjaka, da se dobije više na vremenu, kod same diskusije o aktuelnim problemima, da bi se sjećanje i lijepo uspomene objaviti u idućem broju. Ukoliko materijali budu to zahtjevali štampat ćemo i posebni broj. Ovime se zahvaljujem na dužnosti, koja mi je od strane društva bila povjerena a isto sam nastojao, da što ozbiljnije svatim i poduzmem što je bilo u mojim mogućnostima.

Tajnik Stjepan Katulić

Izvještaj o blagajničkom poslovanju od prošle godišnje skupštine do 21.3.1964. godine.

PRIMITAK

Saldo od 24.1.1963. god.....	18.515.-
40-godišnjica prve predstave...	87.560.-
Priredba u Vel. Buni	12.000.-
Turnir	137.142.-
Članarina	12.200.-
Prihodi od zabava	6.800.-
Ostali prihodi	8.184.-
	282.401.-

IZDATAK

IZDATAK

Zabave, proslave i gostovanja.....	146.512.-
Troškovi knjižnice i televizora	36.280.-
Knjige i skripte za glumce	9.520.-
SB-a za spomenik	45.000.-
Vijenac	3.480.-
Diplome i spomenice	14.850.-
Administrativni i PTT troškovi	6.314.-
	<u>261.956.-</u>
UKUPNI PRIMITAK	282.401.-
UKUPNI IZDATAK	<u>261.956.-</u>
SALDO BLAGAJNE	20.445.-
	<u>=====</u>

Blagajnik Ivan Kos - Đoni

INVENTAR OSS-e

Vrsta	kom.	Vrsta	kom.
Slika Tita	1	Kape	3
Slika Bakarića	1	Vlasulja	9
Ormar	1	Brkova	9
Lokot	1	Brade	7
Stol	1	Juta za kulise	2
Vješalica za odijela	1	Zastori žuti	2
Bubanj	1	Nadzastorska traka	1
Peć	1	Zastava	1
Cijevi za peć	2	Oramljeni plakati odigranih igrokaza	16
Koljena za peć	2	Zastori zeleni-samet	2
Zidno ogledalo	1	Kulise razne	10
Sjenila	2		
Puška	1		
Oglasna ploča	1		
Futrola	1		
Kožna taška	1		
Pregled nastupa dramsekcijske	1		
Šljemova	8		
Gasmaski	5		
Lopata	1		
Nož veliki	1		
Sablje	3		
Fratarska mantija	1		
Vintjakla	1		
Bluza	8		
Hlača	8		

Oružar Ivan Detelić

I Z V J E Š T A J
stanja knjižnice OSS-e Buševac u 1963/64. godini.

Nakon kraćeg vremena, kako knjižnica nije rđala, postavljeno je na prošloj godišnjoj skupštini pitanje knjižnice OSS-e. Donešen je zaključak, da se nabavi novi ormari i uredi prostorija, u kojoj bi knjižnica radila. Tako su se već sredinom travnja 1963. god. počele sprovadati odluke donesene na skupštini. Uz pomoć članova OSS-e prišlo se rješavanju tog problema na taj način, da se je izvršila inventura postojeće knjižnice i načinio novi popis knjiga, po kojem je ustanovljeno, koliko knjiga nedostaje. Nabavljen je ormari i smješten u prostoriju bivšeg ureda OPZ Buševac.

Također je bilo pokrenuto pitanje stare, prijeratne biblioteke, koja se nalazila kod Juraja Kovačevića, pa se i ona prenijela i stavila u sklop novije literature. U tu svrhu je nedavno nabavljen i ormari, te su te stare knjige dobile svoje mjesto, ali još uvijek nisu evidentirane.

Sadašnje stanje knjižnice broji 937 knjiga, a od evidentiranih ih ima svega 587 komada i te su svrstane u tri grupe.

1. Zabavne knjige naših i stranih pisaca 224 komada.
2. Poljoprivredne knjige /poklon OPZ Buševac/ 322 komada.
3. Ostatak su dramska djela, koja su ili bila izvođena na našim seoskim pozorišnicama ili su nabavljena u tu svrhu.

Brojno stanje članova knjižnice je malo, te knjižnica radi samo nedeljom poslije podne od 3-4 sata ili već po potrebi članova, dok je radno vrijeme utorkom naknadno ukinuto.

Knjižnica broji ukupno 36 članova. Blagajničko stanje od članarine i globe tokom godine je 6.770.-dinara, a izdatak je 3.287.-dinara, tako da ostaje saldo od Din 3.483.-.

Popis knjiga, koje je knjižnica primila kao poklon, odnosno na upotrebu ostalim članovima:

Robić Franjo, Kol. br. 81 je poklonio knjige:

1. Beljajev: Doživljaji Samuela Pingla
2. N. Fink: Nasjedivanje

Kovačević Josip, Glavna br. 97 knjigu od Jesenjina: Stihovi i proza.

Rožić Stjepana Marija, Glavna br. 1/4 je posudila na čitanje:

1. Tri ljubavi /A.N.Cronin/, 2. Prvipovjetke /Sibirjak/, 3. Tajna španjolske inkvizicije /Fereal/, 4. Izabrane priповјести /J.Kozarac/ i 5. Branka /Šenoa/.

Za knjižnicu OSS-e

Josip Robić

I Z V J E Š T A J

Nadzornog odbora OSS-e Buševac za godišnju skupštinu, održanu 21.3.1964.

Nadzorni odbor izabran na posljednoj skupštini, a koji sačinjavaju drugovi: Crnko Franje Stjepan, Crnko Josipa Matija i Vnučec Franje Zvonimir se sastao radi pregleda cijelokupnog društvenog rada i stanja društvene imovine tokom 1963/64. godine.

Prvo je izvršen pregled inventara društvene garderobe, za koju je bio odgovoran drug Detelić Andrije Ivan. Ustanovljen je slijedeći inventar stvari prema dosadašnjem stanju:

Jedan ormari u kojemu se čuvaju odjevni predmeti za glumce, od kojih nedostaju jedne tamno-plave tanke hlače. - Društvo posjeduje radio-aparat "Kosmaj 49" ispravan, koji se suda nalazi kod našeg starih već duže bolesnog Ivana Katulića. - Zatim imademo jedan gramofon sa pločama i brišačem za ploče, koji se već duže vremena bez ičijeg posebnog odobrenja nalazi na upotrebi u zadružnom kinu. - Razdjelni utikač je posudjen organizaciji Saveza Omladine Buševac i nije vraćen. - Od muzičkih instrumenata društvo posjeduje: jedan bubanj, koji je ispravan, zatim jednu berdu, posudjenu našim sviracima iz sela. Nasoj školi su data na uporabu jedna bugarija i jedna prima. Po inventaru nedostaje jedna visilica a jedino se lučec nalazi kod Ivana Siladi. - Sest komada šahovskih ploča sa figurama, koje smo nabavili 1956. god. prilikom otvorenja čitaonice predate je uz revers SD "Polet". - Električna žica za priključak radia i gramofona postoji, ali nije više za upotrebu. Nadalje ima jedna stolica sa tri noge. U zaduzenju se trebaju nalaziti dva stola, od kojih je jedan odvezen u Vukovinu prilikom fuzioniranja naše zadruge, a isti stol je bio poklon mjesnog odbora, pa bi ga trebalo vratiti, jer onaj, koji se nalazi kod nas po spisku inventara nije za upotrebu, i trebalo bi ga ili rashodovati ili eventualno popraviti. Taj stol kao i gore navedeni ormari smo dobili od bivšeg upravitelja škole.

7.3.1964. god. izvršen je pregled knjižnice, kojom su rukovodili drugovi Josip i Ivan Robić, članovi OSS-e. Prema našem nalazu je inventar knjižnice zaista sredjen u granicama mogućnosti, a i brojno stanje odgovara onome, koje je bilo zaprimljeno poslije prošle godišnje skupštine. Pregledom je utvrđeno, da nedostaje 30-ak knjiga, ali se taj nedostatak povlači, kao što je navedeno još od prije, što se može i provjeriti iz prošlogodišnjeg izvještaja nadzornog odbora. Tada je nadzorni odbor prilikom inventure knjižnice stavio u zadatak Vnučec Mariji, da pokupi sve knjige od onih, koji su ih posudili, a nisu ih vratili. Bilo je čak zaključeno, da se one koji ne budu vratili knjige stavi na odgovornost preko suda. Međutim u tom pogledu do danas nije ništa učinjeno, tako da i nadalje nedostaje tih 30-ak vrijednih knjiga.

Nakon toga je izvršen pregled administrativnog poslovanja i ustanovljeno je, da je Upravni odbor održao lo sjednica, koje su evidentirane u "Zapisniku 8.3.1964. je izvršen pregled finansijskog poslovanja i stanje blagajne, Dužnost blagajnika vršio je Ivan Kos-Djoni. Pregledom cijelokupnog poslovanja u periodu 1963/64. ustanovljeno je, da je blagajna vodjena uredno i pravilno i to kako slijedi:

Saldo od prošle godine.....	18.515,-
Ukupni primetak	263.686,-
Ukupni izdatak	261.956,-
Saldo zatečen u blagajni kod ovog pregleda	20.445,-

Svi računi su propisno potvrđeni od strane uprave društva.

Na osnovu izvještaja Nadzorni odbor predlaže Skupštini, da razmotri navedeno stanje i ili tokom same diskusije riješi pojedina pitanja ili da se posebnom odnosno novom Nadzornom odboru stavi u zadatak, da riješi te nerje-

šena pitanja. Osim toga bi trebalo na neki način osigurati scbicu kao i ormar, koji su slabo zaključani, a sadrže toliko vrijedan inventar.

Televizor i transformator za televizor nije bio zaveden u knjizi inventara pa treba i po tom pitanju povesti računa.

Nadzorni odbor je nakon pregleda poslovanja kod pojedinih drugova stekao dojam, da oni nisu mnogo uradili po postavljenim im dužnostima, što im baš ne služi na čast.

Posebno priznanje odaje Nadzorni odbor drugovima Josipu i Ivanu Robić, koji su ozbiljno svatili svoju dužnost i savjesno izvršili povjereni im zadatak, a naročito Ivanu Kos - Djoni za pravilno vodjenje finansijskog stanja društvene blagajne.

Molimo skupštinu, da primi ovaj naš izvještaj i nakon diskusije, da nam dade razrješnicu.

Za Nadzorni odbor
Stjepan Črnko
Matija Črnko
Zvonimir Vnučec

POPIS ODBORA I ČLANOVA OSS-e BUŠEVAC

UPRAVNI ODBOR

Josip Kovačević, predsjednik
Črnko Mato, tajnik I.
Stjepan Katulić, tajnik II.
Ivan Kos-Djoni, blagajnik
Barica Katulić, član
Josip Kovačević, član
Juraj Vinter, član
Ivan Kirin, član
Ivan Detelić, član

NADZORNI ODBOR

Stjepan Črnko
Matija Črnko
Zvonimir Vnučec

POČASNI ČLANOVI

Josip Zubek
Mato Detelić
Ivan Kovačević
Ivan Kos
Ivan Katulić
Ivan Katulić
Matija Mihatović
Juraj Kovačević
Franjo Kos
Mijo Kos-Zorko
Dragica Sever
Radovan Tomšić

Č L A N O V I

1. Katulić Drago	10. Kos Ivan	19. Katulić Ivan
2. Katulić Josip	11. Katulić Tanja	20. Katulić Katica
3. Kovačević Ivan	12. Katulić Stjepan	21. Katulić Ivan
4. Katulić Nikola	13. Kos Josip	22. Katulić Franjo
5. Kovačević Josip	14. Kovačević Marica	23. Katulić Barica
6. Kovačević Franjo	15. Kovačević Josip	24. Katulić Stjepan
7. Katulić Franjo	16. Katulić Stjepan	25. Kovačević Djurdjica
8. Katulić Marica	17. Katulić Barbara	26. Horvačić Franjo
9. Kos Ivan	18. Katulić Ivan	27. Kos Franjo

28. Kos Ivan-Djoni	73. Bobesić Slavko
29. Kos Marija	74. Djurašin Franjo
30. Kos Dragica	75. Bobesić Juraj
31. Katulić Stjepan	76. Detelić Stjepan
32. Katulić Dragica	77. Vinter Ivan
33. Kirin Franjo	78. Črnko Mato
34. Kirin Ivan	79. Črnko Josip
35. Katulić Kruno	80. Bortušić Ivan
36. Kovačević Vlado	81. Črnko Matija
37. Kovačević Barica	82. Vinter Juraj
38. Horvačić Tomo	83. Vnučec Marija
39. Robić Ivica	84. Vnučec Dragica
40. Robić Juraj	85. Detelić Katica
41. Robić Katica	86. Detelić Franjo
42. Robić Josip	87. Detelić Marija
43. Robić Franjo	88. Bobesić Nikola
44. Zagorec Slavko	89. Godinić Ivan
45. Detelić Marica	90. Detelić Marica
46. Detelić Mijo	91. Crnko Ivan
47. Rožić Stjepan	92. Detelić Ivan
48. Robić Ivan	93. Vnučec Ivan
49. Robić Mijo	94. Vnučec Zvonimir
50. Robić Katica	95. Ilić Marko
51. Robić Ivan	96. Detelić Slavica
52. Robić Ivan	97. Detelić Branko
53. Robić Mijo	98. Detelić Franjo
54. Rožić Josip	99. Detelić Stjepan
55. Rožić Ana	100. Djuretić Franjo
56. Rožić Ivan	101. Zugaj Stjepan
57. Rožić Marica	102. Matušin Juraj
58. Rožić Stjepan	103. Siladi Ivan
59. Rožić Biserka	104. Detelić Ivan
60. Rumbak Mira	105. Birek Stjepan
61. Založnik Stjepan	106. Lučić Josip
62. Rožić Tomo	107. Bobesić Drago
63. Rožić Josip	108. Petrnac Josip
64. Robić Juraj	109. Horvačić Franjo
65. Robić Franjo	110. Rožić Marija
66. Robić Stjepan	111. Rožić Zvonko
67. Robić Juraj	112. Rožić Marija
68. Robić Stjepan	113. Katulić Stefica
69. Robić Josip	114. Stimac Milan
70. Petrnac Ivica	115. Rožić Zlatko
71. Petrlin Franjo	116. Rožić Ivan
72. Vinter Josip	117. Rožić Drago
	118. Bobesić Zvonimir

Buševac, 21.3.1964.godine.

